

v|b|z

biblioteka
**STRUČNO
POPULARNA**

izvršna urednica:
Sandra Ukalović

Fred Alan Wolf
Nova alkemija – od uma do materije

izdavač:
V.B.Z. d.o.o.
10010 Zagreb, Dračevićka 12
tel: 6235-419, fax: 6235-418
e-mail: info@vbz.hr
www.vbz.hr

za izdavača:
Boško Zatezalo

urednik knjige:
Bruno Šimleša

lektura i korektura:
Anka Munić

grafička priprema:
V.B.Z. studio, Zagreb

tisak:
Radin Print d.o.o., Zagreb
rujan 2011.

**Fred
Alan
Wolf
Nova
alkemija
– od uma
do materije**

**Fizičarevo putovanje od
znanosti do duhovnosti**

s engleskoga prevela:
Radha Rojc Belčec

v|b|z

biblioteka
**STRUČNO
POPULARNA**

naslov izvornika:
**Fred Alan Wolf
MIND INTO MATTER
A NEW ALCHEMY OF
SCIENCE AND SPIRIT**

copyright © 2001 by Fred Alan Wolf
All rights reserved.

copyright © 2011. za hrvatsko izdanje:
V.B.Z. d.o.o.
Zagreb

CIP zapis dostupan u računalnom katalogu
Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu
pod brojem 739016.

ISBN: 978-953-304-072-1

sadržaj:

7	Uvod
	Buđenje misterija
19	01. Praznina: nemoguće načelo života i smrti
31	02. Riječ: nešto iz ničega
41	03. Um u tijelu: želja za kretanjem
55	04. Inercija: tajanstveni otpor
67	05. Tijelo u umu
85	06. Beskonačna plodnost: je li sila s nama?
99	07. Moje vrijeme je tvoje vrijeme: sve je moguće
115	08. Smisao i očitovanje: veliko okupljanje
127	09. Ustrojstvo i ljepota: duh i duša

137   Dodatak
          Postojanje: zarobljeni um

147   Bilješke

159   Bibliografija

165   Kazalo

173   O autoru

Uvod

Buđenje misterija

Kao znanstvenika i pisca često me brine kako bih svojim čitateljima mogao ponuditi nove, spekulativne i uzbudljive ideje, a da istodobno ostanem vjeran svom pozivu znanstvenika. Od znanstvenika koji pišu knjige očigledno se očekuje da se drže unutar određenih granica. Ne bi smjeli odlutati predaleko od onoga što njihovi kolege prihvaćaju kao utvrđenu dogmu. Ako to ipak učine, vjerojatno će ih odbaciti kao ekscentrike ili obične budale.

No danas, ulazeći u novo tisućljeće, istodobno ulazimo u potpuno nov način postojanja u svijetu. Moderno računalo, pojava kvantnih računala, revolucionarna otkrića u biologiji, brza globalna putovanja i iznimno brza komunikacija otvorili su široka prostranstva ljudskog znanja. Ljudi različitih znanstvenih, religijskih i filozofskih disciplina počeli su podizati mostove između znanosti, duhovnosti, šamanizma, drevnih magijskih metoda, metafizike i funkcioniranja ljudskoga tijela. Gradi se toliko mostova da je, zapravo, teško odrediti u što bismo uistinu trebali vjerovati. Bismo li trebali čitati i prihvaćati samo ono što nam govore znanstvenici s etiketom pravog znanstvenika? Možda bismo trebali prihvatiti samo riječi nobelovaca, dobitnika Pulitzerza i drugih čuvenih, nagrađivanih ljudi? No, zdrav nam razum govori da ćemo se, ako to učinimo, naći u velikoj nevolji, jer kad je riječ o maštovitim ili spekulativnim smionim pothvatima, ti ljudi često nisu nimalo bolji od prosječne osobe. Što je još gore, čak i najbolji um katkad postane previše konzervativan ili previše pristran.

Iako ne kažem da bismo trebali odbaciti pokušaje takozvanih »velikih umova« da svoje ideje objasne javnosti koja ih žudno očekuje,

tvrdim da ima dovoljno prostora za kvalitetne, nadahnute spekulacije pisca znanstvenika kao što sam i sam, koji objašnjavajući djelovanje znanosti, istodobno nudi svoju smionu viziju onoga što dolazi, čak i ako nas ta vizija odnosi daleko izvan granica prihvatljivog, a osobito ako pruža temelje nadi i nadahnuću.

U ovoj spekulativnoj i maštovitoj knjizi namjeravam otići dalje nego dosad, iznoseći nove ideje utemeljene na nekim drevnim vizijama. Stari su alkemičari prvi iznijeli začetke tih ideja, pokušavajući unijeti smisao u svijet, promijeniti ga i otkriti njegove čarobne tajne. Danas te iste ideje u modernom obliku izranjaju iz kvantne fizike, neurobiologije i informacijske teorije. Takve se ideje bave ljudskim bićima, njihovim umom i tijelom, kao i njihovim pokušajima da kontroliraju i mijenjaju svoju okolinu te da se s njom uhvate ukoštac, bez obzira na to proteže li se ta okolina sve do udaljenih galaksija ili nam je tako bliska kao što su to vlastito srce i mozak. Cilj modernih znanstvenika odražava cilj drevnih alkemičara.

Drevna alkemija

Stare legende, koje su očuvali priznati učitelji judaizma, tvrde da je anđeo na rajskim vratima uputio Adama u misterije i Kabale i alkemije. Zapravo, dogme alkemije, hermetizma, rozenkrojčera i slobodnih zidara neodvojivo su isprepletene s teorijama kabalizma.¹ Osim toga, sve su one imale zajednički cilj: preobrazbu temeljnog ili običnog u čisto ili rijetko. Jednostavno rečeno, *spoj uma i materije*.

Kabalizam je uvelike utjecao na srednjovjekovnu misao, kako kršćansku, tako i židovsku. Podučavao je da se unutar svetih spisa nalazi skrivena doktrina, koja predstavlja ključ tih spisa. No, na kraju je jednostavan kabalizam prvih stoljeća kršćanskog doba evoluirao u razrađen teološki sustav, koji je postao tako zakučast da je bilo gotovo nemoguće shvatiti njegovu dogmu.² Moguće je da je tada došlo do razdvajanja alkemije i kabalizma. Podrijetlo alkemijskih načela svakako možemo smjestiti u vrijeme drevnih Egipćana, kojima je alkemija bila najvažnija znanost. Kaldejci, Feničani i Babilonci također su bili upoznati

s načelima alkemije, kao i mnogi narodi Istoka. Alkemija je bila prisutna u staroj Grčkoj i Rimu, a tijekom srednjega vijeka bila je ujedno i znanost i religija i filozofija. Budući da ih se često smatralo protivnicima religije, alkemičari su svoja filozofska učenja skrivali pod alegorijom pravljenja zlata. Tako su bili u stanju i dalje se baviti svojim umijećem i poslovima, izlažući se samo riziku ismijavanja, ali ne i riziku od progona i smrti.

Većina modernih rječnika odbacuje alkemiju kao nezrelu, empirijsku i spekulativnu prethodnicu kemije, čiji je cilj bila preobrazba osnovnih metala u zlato. No, iako se kemija uistinu razvila iz alkemije, ta dva načina razmišljanja zapravo nikada nisu imala mnogo toga zajedničkog. Dok se kemija bavi objektivnim pojavama koje se mogu znanstveno potvrditi, tajanstvena doktrina alkemije bavi se skrivenim, subjektivnim, apstraktnim i višim poretkom stvarnosti. Ta stvarnost predstavlja temelj svih istina i sveukupne duhovnosti. Cilj je svih alkemičara zamjećivanje i spoznavanje te stvarnosti. Taj su cilj nazivali *Magnum Opus*, odnosno Veliko djelo – Apsolutna spoznaja. Smatrali su ga Ljepotom Svih Ljepota, Ljubavlju Svih Ljubavi, Najuzvišenijim od Svega Uzvišenog. Da bi ostvarili taj cilj, njihova se svijest trebala radikalno promijeniti i preobraziti od obične (slične olovu) razine svakodnevne percepcije, do profinjene (slične zlatu) razine više percepcije, tako da svaki predmet doživljavaju u njegovu savršenom arhetipskom obliku, kao Apsolut, Najsvetije od Svetog.

Taj proces preobrazbe, *Magnum Opus*, istodobno je i materijalno i duhovno ostvarenje. Tu se činjenicu često zanemaruje. Neki komentatori tvrde da je alkemija potpuno duhovna disciplina, dok druge, kako izgleda, zanima samo je li netko, i tko, uistinu uspio dobiti zlato. Oba stava zavode na pogrešan put. Najvažnije je držati na umu da postoji precizna sukladnost, temeljna za alkemijsku misao, između vidljivog i nevidljivog, onoga gore i onoga dolje, materije i duha, planeta i metala.

U svojoj je knjizi *Transcendentalna magija* Eliphas Levi napisao:

Veliko djelo je, prije svega, stvaranje čovjeka od samoga sebe, odnosno, potpuno i cjelokupno ovladavanje svojim sposobnostima i svojom budućnošću, što se osobito odnosi na savršeno osamostaljivanje vlastite volje, što nam

*daje sveukupnu moć nad univerzalnim magijskim uzrokom. Taj uzrok, koji su drevni filozofi sakrili pod imenom prvog počela, određuje oblike promjenjive tvari, a uz njegovu pomoć uistinu možemo stići do preobrazne metala, kao i do univerzalnog lijeka.*³

Proces »stvaranja čovjeka od samoga sebe« počinje praiskonskom ili arhetipskom slikom toga *čovjeka*. Za stvaranje te slike potreban je trud. Čini mi se da se u tom poslu moramo poslužiti simboličnim instrumentima. Otkrio sam da su hebrejska slova sama po sebi upravo oni instrumenti koji su nam potrebni. U svom uvodu u peto izdanje *The Golden Dawn* (Zlatna zora) Israela Regardieja, Cris Monnastre objašnjava:

Predložila bih da se prihvatimo zadatka učenja hebrejskog alfabeta. U okviru ovog sustava hebrejski alfabet nema religijske ili sektaške konotacije. Njegova se slova smatraju »generičkim« i »svetim« simbolima, moćnim portalima koji vode u unutarnji svijet, a nisu povezana s dogmom ili ezoterijskom religijskom organizacijom.⁴

Drevni su mistici prvi shvatili hebrejska slova, te simboličke portale, kao univerzalni kod i bacili se na posao da u potpunosti spoznaju njihov smisao. Cilj im je bio stvoriti sliku praiskonskog ljudskog bića, a da bi u tome uspjeli, morali su dopustiti simbolima da ožive u njima i da se međusobno povežu, unoseći nove uvide u duhovno i materijalno postojanje. Da su uspjeli, postali bi potpuno ostvarena ljudska bića.

Ta spoznaja proizlazi izravno iz biblijskih riječi o muškarcu i ženi koji su stvoreni na Božju sliku i priliku. Zbog toga u ljudskom biću mora postojati božanski život, a to božansko postojanje mora se pojavljivati i ostvarivati u svakom dijelu ljudskog tijela. Potpuno ostvaren mističar tada postaje, prema Božjoj slici i prilici, *Adam Kadmon* (אדם קדמון). Prema mističarima, sveukupan ljudski život potječe od toga Adama.

Tijekom svoje dugotrajne povijesti kabalizam je pokušavao povezati dva svijeta, odnosno dva stupnja ljudskog razvoja. Prvi je svijet

primitivna mitologija, a drugi duhovno otkrivenje.⁵ Ako pokušamo postati duhovno prosvjetljeni ne shvaćajući svijet mitologije koji se krije u nama, tada radimo ozbiljnu pogrešku. Ljudi koji tako postupaju nerijetko se nađu u »borbi protiv sotone« ili ih obuzme »strah od zla«. Carl Jung je o tom izbjegavanju mitološkoga govorio kao o »sjeni«. To je jasno naglašavala kabalistička škola Isaaca Lurije iz 16. stoljeća, smještena u Safedu (u današnjem Izraelu). Prema Isaacu Luriji, stvaranje je započelo kad se Bog povukao u Sebe u nezamislivoj, samoodnosnoj petlji.⁶ Iz toga povlačenja potekla je božanska svjetlost i preplavila prvi prostor koji je uopće postojao. Naš se trodimenzionalni prostor poslije razvio iz tog praiskonskog prostora. A iz te je svjetlosti poteklo prvo biće, Adam Kadmon. Iz njegovih očiju, usta, nosnica i ušiju blistala je neograničena praiskonska svjetlost. U uzvišenom, neshvatljivom misteriju iz ničega su se pojavile posebne posude s praiskonskom svjetlošću. Te su posude bile praiskonska ili sjemenu nalik materija. No, praiskonske materijalne posude su se razbile i oslobodio se kaos. Čovjek je zbog toga naposljetku završio u prostoru i vremenu kao svojevrsna mentalna projekcija Adama Kadmona.

Stvaranje nove vizije iz znanosti i duha

Ti misteriji postoje još i danas. Koliko god smo pametni mi, ljudi modernog svijeta, očigledno nikada ne možemo proći iza koprene koja dijeli vidljivo od nevidljivog, osim ako se ne posvetimo stazi koju su odredili drevni ljudi – *misterijima*. Pitanja su i danas podjednako živopisna kao što su bila i drevnim ljudima koji su prvi razmišljali o njima. Što smo mi? Što je inteligencija? Koji je naš izvor? Kakav je smisao života? Još tragamo za instrumentima svoje osobne preobrazbe. Police su nam pretrpane knjigama o samopomoći. Čak i kad su nam zadovoljene sve materijalne potrebe, mnogi su od nas izgubljeni i beznadni te se kroz objektivno pretrpan svemir probijamo s prazninom u srcu.

Jesu li drevni ljudi odgovorili na ta pitanja? Tko smo mi da bismo smjeli reći da nisu? Budući da smo svojim modernim umom okrenuti »objektivnoj« znanosti, jesmo li uopće sposobni razumjeti otkrića i mudrost drevnih alkemičara, čak i kad bi se nalazila pred nama? Fizičar Wolfgang

Pauli jednom je izjavio da su znanstvenici 17. stoljeća otišli predaleko kad su sve pokušali razumjeti isključivo kao objektivnu znanost. Mnogo je toga izgubljeno kad su subjektivnim stavovima oduzeli bilo kakve čvrste temelje. Na prilično sličan način na koji moderni rječnici alkemiju pretvaraju u puku sjenu kemije koja je stigla nakon nje, moderna znanost proučavanje svijeta subjektivnosti pokušava pretvoriti u puki odraz objektivne i pojednostavljene znanosti o materiji. Neki se od nas, uključujući mnoge znanstvenike, ne slažu s novim ciljem materijalizma. U dubini duše vjerujemo, kao što su to vjerovali i alkemičari prije nas, da je za svemir odgovorno nešto daleko obuhvatnije nego što je to običan materijalizam.

Možemo li mi, stanovnici modernog svijeta, zaći iza koprene? U ovoj knjizi tvrdim da možemo. Tvrdim da oboružani drevnim spoznajama i modernom vizijom koja proizlazi iz moderne fizike, osobito kvantne fizike, ponovno možemo otkriti ono što su možda znali drevni ljudi. Potrebno nam je samo nekoliko temeljnih ideja – nov način sagledavanja starog načina razmišljanja. Tim novim načinima promatranja dao sam ime, nazvavši ih *novom alkemijom*. Stoga sebe možda možemo nazvati *novim alkemičarima*.

Mene svakako možete smatrati novim alkemičarom. Uistinu, uvjeren sam da sam potpuno usklađen sa svojim drevnim prethodnicima. Dok pretražujem svoje uspomene, naviru mi mnoga sjećanja na takve interese. Postaje mi jasno da sam se oduvijek zanimalo za magiju i preobrazbu.

Sjećam se jednog dana kad sam se igrao u predvorju svoje stambene zgrade. Tek sam bio navršio osmu godinu. Stajao sam na vrhu stubišta i gledao niz stube, pitajući se bih li iz našeg stana na prvom katu mogao sletjeti niz devetnaest ili dvadeset stuba do prizemlja. Ne razmišljajući, kliznuo sam niz stubište, jedva dodirujući rubove svake stube. Za tren oka našao sam se u prizemlju. Nisam kliznuo niz ogradu, niti sam sišao stubama.

Kad sam porastao i prisjetio se što sam napravio tog dana, shvatio sam da to nije moguće. Jednostavno nisam mogao kliznuti preko rubova stuba na taj način, a da ne padnem koliko sam dug i širok. Je li to bio samo san o posebnim moćima ili sam uistinu kliznuo niz te stube?

Tijekom rane mladosti i dalje su me zanimala magija i mašta. To me je zanimanje navelo da o svijetu razmišljam malo drukčije od svojih vršnjaka i dovelo me do kvantne fizike, a u konačnici i do pisanja ove knjige.

Ni u kom slučaju nisam sam. Želio bih da čitatelj shvati kako i danas, baš kao i prije nekoliko tisuća godina, mnogi pojedinci, ponekad u skupinama, a ponekad sami, pokušavaju otkriti magijsko, tajanstveno rješenje zagonetke svemira. Tragaju za skrivenim, apstraktnim i uzvišenijim poretkom stvarnosti, koji bi obuhvatio i ono subjektivno i ono objektivno.

Ova knjiga i priča o vama

U knjizi *Nova alkemija – od uma do materije* istraživat ćemo kako um na staničnoj, molekularnoj i neuralno-molekularnoj razini ulazi u tijelo te gotovo potpuno, ali ipak ne sasvim, upada u zamku, vjerujući da jest tijelo. Činjenica da um maglovito osjeća sebe kao nešto onkraj tijela pružit će nam nov uvid u djelovanje uma i tijela kao elemenata u alkemijskom laboratoriju. Za razliku od bilo kojeg drugog laboratorija koji ste možda posjetili, alkemijski se laboratorij posve prirodno pojavljuje u svijetu naših snova i ne do kraja svjesnih misli. U tom laboratoriju učimo razvijati magijsku, ali uvijek sve udaljeniju granicu, koju nazivamo stvarnom/zamišljenom, a koja naš um i tijelo dijeli na odvojene dijelove, koji se u stvarnom svijetu oko njih doimaju kao slike tijela.

Naučit ćemo kako provoditi eksperimente na granici stvarnog i zamišljenog carstva. Rezultati tih eksperimenata donijet će nam nove informacije i nove mogućnosti preobrazbe. Doživjet ćemo te informacije dok nam ulaze u snove, a što je možda još važnije, i dok razmišljamo u budnom stanju. To će nas odvesti do nove vizije života i vremena. Uvidjet ćemo kako naš mozak funkcionira kao vremenski stroj koji poseže u budućnost da dođe do informacija, a u prošlost kako bi potvrdio valjanost tih podataka. Uvidjet ćemo kako iz toga prijenosa informacija iz budućnosti u sadašnjost i iz prošlosti u sadašnjost izrasta smisao te kako taj smisao mijenja ono u što vjerujemo i ono što doživljavamo dok se fizički odvijaju u svijetu, i u osobnom i u globalnom smislu. Naposljetku, svoje ćemo putovanje upotpuniti novom vizijom uma, tijela, duha i duše, kao i novim alkemijskim razumijevanjem načina na koji sile svrhe, stvaranja i

preobrazbe u svakome od nas, kad ih svjesno koristimo, mogu poboljšati smislenost svakodnevnog života.

Ukratko, cilj mi je da vam u ovoj knjizi pokažem da se u vašem umu i tijelu krije veličanstvena priča ispunjena dramatikom, suosjećanjem, humorom, inteligencijom, maštom i činjenicama. To nije ništa manje od priče o sveukupnom svemiru, osobito o njegovu stvaranju, preobrazbi i konačnoj svrsi. Iako je većini priča potreban onaj koji priča, odvojen od onoga koji sluša, u ovoj su priči slušatelj i pripovjedač jedno. Tada ćete uvidjeti da način na koji pristupate pričanju priče samom sebi, priče koja uključuje *vas*, zapravo ukazuje na to da *bez vas*-ne bi bilo ni svemira! Također ćemo uvidjeti kako se ta priča zvana *vi* razvija u panoramu života, doslovce u *vaš svemir*, a naš je krajnji cilj da shvatimo sveti prodor uma u materiju.

Riječ-dvije o naslovima poglavlja

Zbog njihova simboličkog značenja, kao što sam to već objasnio, svako poglavlje počinje simbolom hebrejskog slova. Vjerujem da će sveti smisao svakog slova obogatiti naše razumijevanje materijala u odgovarajućem poglavlju, kao i naše sveukupno razumijevanje same nove alkemije. Ukratko ih navodim:

- ⌘ **alef**: nemoguće načelo života-smrti, praznina iz koje sve izvire⁷
- ⌘ **bet**: prva ili praiskonska posuda, prvi čin koji jednu stvar razlikuje od druge
- ⌘ **gimel**: prvi ili praiskonski pokret, grč nalik sjemenu ili nekontinuirani skok
- ⌘ **dalet**: portal i otpor prolasku ili pokretu, prvi otpor ili svojstvo inercije⁸
- ⌘ **he**: prvi životni oblik
- ⌘ **vav ili waw**: beskonačna plodnost ili sposobnost beskrajnog umnožavanja
- ⌘ **zajin**: prva mogućnost, ideja da se mogućnosti mogu pojaviti
- ⌘ **het**: okupljanje ili grupiranje tih mogućnosti
- ⌘ **tet**: prvo stvarno ustrojstvo koje proizlazi iz takva okupljanja

Hebrejskih simboličkih slova sveukupno ima 31. (Prva 22 slova tvore standardni hebrejski alfabet. Sljedećih pet ponavljanja su pet izvornih slova, ali su napisana u modificiranom obliku, kako bi se označila njihova upotreba na kraju riječi.) Organizirana su u tri reda po devet slova, tako da gornji red sadrži prvih devet slova. Smatra se da su druga dva reda projekcije prvih devet slova te stoga imaju slična značenja. Razlika u razinama ovisi o evoluciji simbola. Tako se slobodan duh alefa (א) razvija u jod (י) zarobljen duh ili postojanje, a na sljedećoj razini prelazi u kof (ק), kozmički alef gdje se duh miri sa svojim zarobljenim dijelom.

Tako možemo uvidjeti da ime Adam Kadmon na hebrejskom, אדם קדמון, ima simboličko značenje. Ako ga čitamo zdesna na lijevo, slova su: alef, dalet, mem (Adam), kof, dalet, mem, vav, nun (Kadmon). Ukratko, alef se susreće s otporom (dalet i mem) te napokon preobražava svoj otpor svijesti u kozmičke mogućnosti. Rješenje toga je nemoguće načelo život-smrt koje se stapa sa svojom kozmičkom sudbinom i radi kvantni skok kroz otpor i egzistencijalni otpor svijesti, u beskonačnu plodnost kozmički prosvijetljenih ljudskih bića. Na taj način potpuno ostvarenje Adama Kadmona proizlazi iz svetog prodora uma u materiju.

Riječ-dvije o poglavljima

Svako poglavlje u ovoj knjizi sadrži određenu misao koja se odnosi na sveobuhvatan proces preobrazbe uma u materiju. Zato svako poglavlje može funkcionirati samostalno kao, primjerice, esej. Kao što su drevni mističari znali, ljudskom je umu teško shvatiti te ideje, a danas nam je posebno teško, jer je naša kultura potpuno prožeta mentalnim stavom »objektivne« znanosti. Stoga se nadam da ćete si uzeti dovoljno vremena da više puta pročitate najteža poglavlja. Vjerujem da će vas ponovljeno čitanje u konačnici dovesti do toga da shvatite znanstveno-duhovnu notu *spoja uma u materije*. Što je još važnije, vjerujem da ćete, kad odbacite sigurnost naših starih, prihvaćenih uvjerenja, sebe i priču svog života početi sagledavati s novog gledišta.

alef

*Alef predstavlja vrhovnu energiju – profinjenu i živu,
ali budući da je zamišljena, ona ne postoji sama po sebi
u svijetu prostora i vremena koji poznajemo.*

To je praiskonska energija u svemu, a sve što poznajemo je u alefu.

Alef je onkraj definiranja, ne može ga se ni definirati ni ograničiti.

Kreće se neograničenom brzinom i tako izbjegava vrijeme.

To je praiskonska svjesnost nepoznata sama sebi.

Njezino djelovanje u vremenu je eksplozivno i nekontinuirano.

01. Praznina: nemoguće načelo života i smrti

Kraljevstvo je Božje među vama.

Evandjelje po Luki 17:21

Glavna ideja nove alkemije, nit koja povezuje sve ovdje izložene zamisli, krije se u ideji jedinstva: *uzvišena neodvojivost svih stvari*. Kao što ćemo vidjeti, ako to shvatimo u doslovnom značenju, to znači da ideja o odvojenosti Neba od Zemlje, uma od tijela, slobodne volje od determinizma, života od smrti nije prvobitna činjenica, kao što to zapravo nisu ni sve ostale dvojnosti, sve suprotnosti prema kojima razlikujemo ono iznutra i ono izvana, graničnu liniju, naciju, otok, prepreku, razlikovanje – sve to i još više.

Pa ipak, mi nesvjesno težimo tome da tu tajnu čuvamo pokopanu u vlastitoj nutrini. I ne znajući, radimo na održavanju postojećeg stanja. Drugim riječima, nesvjesno odabiremo živjeti u prividu da je sve upravo onakvo kakvim ga vidimo. Ne samo što je to temeljna istina za vas i za mene, nego je to i duboka tajna postojanja svemira: skrivanje od svog izvornog *ja*. To je uzvišena Božja varka: a uspijeva samo zato što smo se suglasili da vjerujemo u nju. Kad bismo u nju mogli prestati vjerovati na minutu, na sekundu, čak i na milisekundu, i kad bismo svojoj svijesti dopustili da postane svjesna kako smo prestali vjerovati, varka bi bila razotkrivena pred našim očima.

Do razotkrivanja te uzvišene tajne dolazi nekako, negdje i samo na trenutak, u nekom djeliću našeg života. Bog, čarobnjak, diže zavjesu, sasvim malo razotkriva varku i tada uspijevamo zamijetiti privid. No, ne vičemo u čudu: *Hej!* Kazalište ne ispunjavaju uzdasi divljenja. U jednom

jedinom stvaralačkom činu uspijevamo nešto razlikovati od ničega, ali zavaravamo sami sebe da ništa nismo vidjeli. I tako se to nastavlja. Ne čuje se pljesak. Zavaljeni u sjedalima promatramo predstavu, ispustivši uzdah olakšanja i nismo ni svjesni da govorimo: »To nikada nećemo shvatiti, pa bolje da jednostavno prihvatimo.«

Zapravo, sva razlikovanja izviru iz takvih postupaka. Većina ljudi po navici ostaje nesvjesna i drži se privida sve do posljednje nanosekunde svog postojanja. Promatramo granicu koja dijeli ocean i kopno, zrak, zemlju i vodu. Gledamo blistavu površinu pijeska, vode i zraka i prisjećamo se razlika. Slično tome, život proživljavamo obuzeti ugodnom mišlju da nas neka nevidljiva prepreka odvaja od »onog vani« svijeta, da smo sigurni i osamljeni »ovdje«, u svojim mislima, u svojim unutarnjim svjetovima mašte. Nitko i ništa ni na koji način ne može prodrijeti u svjetove našeg individualnog uma. Svaki naš tjelesni osjet neprestano nam govori da je to istina, da je svatko od nas sam. Odbacujemo svaku informaciju, svaku misao, svaku maštovitu pripovijest, priču bilo koje druge osobe, sve što se suprotstavlja našem osjetilnom dojmu odvojenosti »vanjskog« i »unutarnjeg« svijeta. Sumnjičavo promatramo ljude koji nam pričaju drukčiju priču, vjerojatno ne obraćajući pažnju na njih, smatrajući ih zavedenim budalama ili čak luđacima.

Ali danas bi mnogi od nas, zarobljeni u toj dvojbi privida i stvarnosti, željeli povjerovati da je odvojenost privid. To znači da imamo sreće!

Što su znali alkemičari

Razlike nisu stvarne. To su prolazni šapati sveprožimajuće, suptilne potencijalne stvarnosti koja još nije izražena. Svijet nije sastavljen od odvojenih stvari. Um nije odvojen od materije. A vi niste odvojeni od drugog bića, životinje, biljke, žive, mrtve ili naizgled nežive materije. U vama prebivaju kraljevstvo nebesko, ali i pakao. U vama se krije sve što ste oduvijek željeli znati. U vama prebiva golem potencijal koji samog sebe potiče da izroni i postane nešto. U vama prebiva svaki stvaralački trenutak koji postoji, koji je ikada bio i koji će ikada postojati, poput savijene zmije koja samo čeka da iskoči iz vaših najdubljih sjena.

No, poput oceana koji se prelijeva preko obale, plima se na kraju povlači. Voda se vraća moru. Obala potvrđuje vlastito postojanje. Naposljetku sve razlike nestaju. Nijedna granica ne traje zauvijek. Ništa nije trajno. Sve se vraća velikom oceanu jednote. Život, smrt i svi obrasci gibaju se vibracijski. To možete smatrati *nemogućim načelom života/smrti*.

Čak ni prostor i vrijeme, okvir u kojem provodimo svoj život, nisu stvarni, nego puke projekcije koje izviru iz nečega mnogo dubljeg i tajanstvenijeg. Nestat će čak i taj okvir. To nepostojeće neprostočno rasprostiranje, ta nemisaona misao koja ne traje ni sekundu ni vječnost, pa čak ni najsitniji djelić vremena niti najduže razdoblje, ta dubina, ta svjetlost/tama onkraj bilo čega što se može prikazati praznim, to paradoksalno načelo života/smrti, ta duboka čežnja pojavljuje se poput oblaka, uspomene, blage uznemirenosti te poput njih raste. No, nama se čini da je jednostavno nastala, bez ikakve misli ili upozorenja.

Vječno uzburkan, veliki se val ponovno potvrđuje. Ocean se prelijeva preko obale. To je privid izazvan upravo onom potrebom da taj privid zahtijeva čin kojim nastaje svemir.

No, je li uistinu tako? Što ako je zamisao o otkrivanju istine sama po sebi puka maštarija?

Drevni alkemičari koji su naslutili prazninu

Neodvojivost je neuhvatljiva, najčešće neprimjetna za naša osjetila i teško ju je opisati. No, u drevnom svijetu mnogi su osamljeni alkemičari osjetili prisutnost toga nemogućeg, nerazdijeljenog načela života/smrti koji istodobno postoje.

Donekle slični modernim današnjim znanstvenicima koji malo ozbiljnije razmišljaju i koji u svojim otkrićima novih načela neodvojivosti¹ tragaju za skrivenim smislom života i za odgovorima na misterije svemira, alkemičari su pokušavali otkriti kako bi mogli premostiti vidljiv jaz koji podrazumijeva svako razlikovanje. To su drevno načelo tražili u pozadini svake nove ideje. Kad su se jednom uvjerali u istinitost svoje vizije, vjerovali su da je svaka razdvojenost, kako ona koju su otkrili, tako i ona koju su osjetili, tek puki privid. Tako su tražili put